

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	korraldus
Teksti liik:	tervikekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	26.08.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	28.08.2021
Avaldamismärge:	RT III, 23.08.2021, 2

Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele

Vastu võetud 28.05.2021 nr 212
[RT III, 29.05.2021, 1](#)
 jõustumine 01.06.2021

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
01.06.2021	RT III, 01.06.2021, 8	02.06.2021
15.07.2021	RT III, 16.07.2021, 2	19.07.2021
23.08.2021	RT III, 23.08.2021, 1	26.08.2021

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning § 28 lõikes 8 sätestatud kehtestada isikute karantiinis viibimise nõuded, et vältida ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 haiguskoldest väljapoole levikut, järgmiselt:
[\[RT III, 01.06.2021, 8- jõust. 02.06.2021\]](#)

1. Isikul, kellel on diagnoositud COVID-19 haigus või kellel tervishoiuteenuse osutaja tehtud SARS-CoV-2 RT-PCR või SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi tulemus on positiivne (edaspidi *haige*), on keelatud alates diagnoosimisest või testi tulemuse teada saamisest kuni tervenemiseni lahkuda oma elukohast või püsivast viibimiskohast. Elukoha või püsiva viibimiskohana mõistetakse ka varjupaiga- ja turvakoduteenuse osutamise kohta. Isiku tervenemise üle otsustab arst.

2. Punktis 1 nimetatud piirang ei kehti, kui haige on saanud tervishoiutöötaja, politseiametniku või päästeametniku korralduse lahkuda elukohast või püsivast viibimiskohast, kui tervishoiutöötaja on suunanud ta tervishoiuteenust saama, või tema elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral.

3. Isikul, kes elab haigega koos, viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas või on muul viisil olnud haigega lähikontaktis (edaspidi *lähikontaktne*), on keelatud oma elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda 10-kalendripäevase perioodi jooksul. Isikul, kes elab haigega koos või viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas, hakatakse 10-kalendripäevast perioodi arvestama haige sümptomite tekkest või haige sümptomite puudumisel haige punktis 1 nimetatud SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates. Isikul, kes on olnud muul viisil haigega lähikontaktis, hakatakse 10-kalendripäevast perioodi arvestama haigega viimasest lähikontaktis olemisest arvates.

4. Punktis 3 nimetatud piirangut ei kohaldata, kui lähikontaktisel puuduvad COVID-19 haiguse sümptomid ning kui esinevad järgmised asjaolud:

- 1) kui ta on saanud tervishoiutöötaja, politseiametniku või päästeametniku korralduse lahkuda elukohast või püsivast viibimiskohast;
- 2) kui ta lahku oma elukohast või püsivast viibimiskohast siis, kui tervishoiutöötaja on suunanud ta tervishoiuteenust saama, või tema elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral;
- 3) kui ta on tervishoiutöötaja, kes tööandja otsusel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid;
- 4) kui ta on isik, kes tööandja otsusel ja Terviseameti nõustamisel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid ning kellel ei oleks võimalik või oleks tõsiselt häiritud riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande täitmine;
- 5) kui alapunktis 4 nimetatud isik on elutähtsa teenuse toimepidevuse tagaja, siis võib ta täita edasilükkamatuid tööülesandeid üksnes tööandja otsusel ja viimase kirjalikult põhjendatud ettepanekul ning hädaolukorra seaduse §-s 36 nimetatud asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse koostööst ja Terviseameti nõustamisel;
- 6) kui ta hangib elukoha või viibimiskoha läheduses igapäevaseks toimetulekuks hädavajalikku põhjusel, et muul viisil ei ole see võimalik;
- 7) kui tal on välistatud igasugune kontakt temaga samas elukohas elava või viibimiskohas viibiva haigega;

8) kui ta viibib õues ja väldib täielikult kontakti teiste inimestega.

5. Punktides 3 ja 4 sätestatud ei kohaldata lähikontaktse suhtes, kes:

1) on läbi põdenud COVID-19 haiguse ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui 180 päeva (edaspidi *läbipõdenud*);

[RT III, 16.07.2021, 2- jõust. 19.07.2021]

2) on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise kuuri, saavutanud viimasevaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei olemöödunud rohkem kui üks aasta (edaspidi *vaktsineeritud*);

[RT III, 23.08.2021, 1- jõust. 26.08.2021]

3) on võrdsustatud vaksineerituga (edaspidi *vaktsineerituga võrdsustatu*). Vaksineerituga võrdsustatuks loetakse isikut, kes on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta või kes on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusesse, on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemise või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Juhul, kui isik haigestub COVID-19 haigusesse 14 kalendripäeva jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, kohaldatakse tema suhtes läbipõdenute kohta alapunktis 1 sätestatud.

[RT III, 23.08.2021, 1- jõust. 26.08.2021]

6. Punktis 5 nimetatud maksimaalse kaitse saavutamise ajaks loetakse vastavalt tootja juhistele Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty puhul 7 kalendripäeva pärast teist vaktsiinidoosi, AstraZeneca vaktsiini Vaxzevria ja Moderna COVID-19 vaktsiini puhul 14 kalendripäeva pärast teist vaktsiinidoosi ja Janssen COVID-19 vaktsiini puhul 14 kalendripäeva pärast ühte vaktsiinidoosi. Teiste käesolevas punktis nimetatama COVID-19 vaktsiinide puhul tuleb lähtuda konkreetse tootja juhistest maksimaalse kaitse saavutamise kohta. Läbipõdenute vaksineerimisel ühe doosiga lähtutakse maksimaalse kaitse saavutamise puhul käesolevas punktis sätestatud aegadest.

[RT III, 23.08.2021, 1- jõust. 26.08.2021]

7. [Kehtetu - RT III, 01.06.2021, 8- jõust. 02.06.2021]

8. Korralduses sätestatud õigusi ja kohustusi kohaldatakse ka isikutele, kes on lähikontaktseid korralduse jõustumise ajal või kes on COVID-19 haiguse läbi põdenud või vaksineeritud enne käesoleva korralduse jõustumist.

9. Enne käesoleva korralduse jõustumist vaksineeritud isikute või vaksineeritutelega võrdsustatud isikute maksimaalse kaitse saavutamise tähtaega arvestatakse vastavalt punktides 5 ja 6 sätestatule.

10. Punkti 5 alapunktis 3 kirjeldatud juhtude esinemisel enne käesoleva korralduse jõustumist loetakse isik vaksineerituga võrdsustatud isikuks käesoleva korralduse tähenduses.

11. Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb järelevalvet Terviseamet, kaasates vajaduse korral ametiabi korras või muul seaduses sätestatud viisil Politsei- ja Piirivalveameti.

12. Korraldusega kehtestatud piirangud ja meetmed kehtivad korralduses nimetatud tähtajani, selle korralduse muutmiseni või kehtetuks tunnistamiseni haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 1 punkti 4 ja lõike 2 punkti 3 ning § 66 lõike 2 punkti 1 alusel.

13. Korraldus jõustub 1. juunil 2021. a ja kehtib kuni 31. detsembrini 2021. a.

14. Korraldus avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks karantiinis viibimise nõuded.

Karantiin on kehtestatud alates eriolukorrast ehk alates 26. märtsist 2020. a. Pärast eriolukorra lõppu kehtestas Vabariigi Valitsus alates 18. maist 2020. a karantiini COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele ning nende lähikondsetele kuni 1. juulini 2020. a. Alates 16. juulist 2020. a kuni 30. septembrini 2020. a kehtis Vabariigi Valitsuse 16. juuli 2020. a korraldus nr 257 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele”. Alates 1. oktoobrist 2020. a kuni 31. detsembrini 2020. a kehtis Vabariigi Valitsuse 29. septembri 2020. a korraldus nr 336 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele”. Alates 1. jaanuarist 2021. a kuni 1. veebruarini 2021. a kehtis Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2020. a korraldus nr 455 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele”. Vabariigi Valitsuse 30. jaanuari 2021. a korraldus nr 47 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele” kehtib alates 1. veebruarist 2021. a kuni 31. maini 2021. a.

Käesoleva korraldusega pikendatakse karantiini nõudeid ning kehtestatakse piirangud ja meetmed uueks perioodiks alates 1. juunist 2021. a.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 5 kohaselt lõpetatakse karantiin siis, kui nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud ja haiguskolle kahjutustatud. Kuivõrd viirus on väga kergesti nakkav, on nakkuse leviku tõkestamiseks karantiin nõude püsivalt kehtestamist haigetele ja tema lähikontaktsele soovitanud Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda. Seetõttu on Vabariigi Valitsuse eesmärk olnud hoida karantiini nõudeid kehtivana. Arvestades nakatumise näitajaid, haiguse leviku kiirust, haiguse võimalikku rasket kulgu ja asjaolu, et alates 17. maist 2021. a on avatud COVID-19-vastane vaksineerimine kogu Eesti elanikkonnale, kuid vaksineerimise võimaldamine kõigile sõltub jätkuvalt Eestisse jõudvatest vaksineerimiskogustest ning endiselt puudub haiguspetsiifiline efektiivne ravi, on nende piirangute pikendamine vajalik. 25. mai 2021. a seisuga lisandus ööpäevaga 160 positiivset testi. Rahvastikuregistri andmetel laekus enim uusi positiivseid testitulemusi Harju ja Ida-Viru maakonda, kus koroonaviirusega nakatumine tuvastati vastavalt 81 ja 30 inimesel (haigestumus 100 000 elaniku kohta on vastavalt 207,3 ja 550,4). Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta Eestis on 236,1. Haiglaravil on 189 inimest, neist intensiivravil 25 patsienti, kellest omakorda juhitaval hingamisel 13 patsienti. Nakatunuid on viimase 14 päeva jooksul 3138. Kuigi nakatumine ja haiglakoorumus on mõnevõrra vähenenud, ei ole nakkuse levik tõkestatud ning piirangute rakendamata jätmine võib taas kaasa tuua nakkuse leviku ja haiglakoorumuse suurenemise.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 34 kohaselt on igal inimesel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel kehtestab Vabariigi Valitsus karantiini korraldusega, kui karantiini kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Korraldusega kehtestatava karantiini eesmärk on ennetada ja takistada koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse edasist levikut.

COVID-19 haigus vastab nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 2 lõike 2 alusel uude ohtliku nakkushaiguse tunnustele, kuna COVID-19 on suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulg võib olla raske või eluohtlik, ja COVID-19 haiguse puhul puudub praeguse seisuga efektiivne ravi ning haiguse leviku plahvatusliku hoogustumise tagajärjel võib kujuneda olukord, kus hospitaliseerimist vajavate patsientide arv ületab haiglate ravivõimekust. Karantiin on vajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava viiruse levikut. Korraldusega kehtestatav karantiin on vajalik nakkuskollete kontrolli alla saamiseks ja haiguse leviku pidurdamiseks.

Karantiin kehtestatakse isikutele, kes on saanud COVID-19 diagnoosi, ning diagnoosi saanud isikutega koos elavatele ja püsivalt samas elukohas või viibimiskohas viibivatele isikutele või isikutele, kes on olnud muul viisil haigega lähikontaktis. Uudsenäp peab karantiini jääma ka isik, kellele tervishoiuteenuse osutaja on teinud SARS-CoV-2 RT-PCR või SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi, ning selle testi tulemus osutub positiivseks. Karantiini nõue nende suhtes on põhjendatud, sest viirus levib kiiresti ja võib põhjustada suurt tervisekahju ning iga väikseimgi haiguskolle võib piirangute efektiivse rakendamiseta tuua kaasa haiguse ulatusliku leviku ja koormuse tervishoiusüsteemile. Karantiinis viibivatele isikutele, kellel puuduvad viiruse sümptomid, nähakse ette erandid ja neil võimaldatakse põhjendatud juhtudel kodunt lahkuda. Lähikontaktsele on erandid lubatud juhul, kui isik jälgib oma tervist tähelepanelikult, järgib Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtab kasutusele kõik võimalikud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Seega ei ole viiruse sümptomiteta isikute liikumisvabadust ülemäära piiratud.

Kuigi vaksineerimisjärgse immuunsuse kestuse suhtes on uuringud alles käimas ning andmed on esialgsed, on Sotsiaalministeeriumi juurde moodustatud immunoprofülakтика ekspertkomisjon leidnud olemasolevatele andmetele toetudes, et pole alust arvata, et vaksineerimisjärgne immuunsus langeks vähemalt 6–8 kuu jooksul pärast vaksineerimiskuuri läbimist¹, ning et kõigi eelduste kohaselt kestab see veel kauem. Täpne aeg, kui kaua vaksineerimisjärgne immuunsus kestab ja millal oleks immuunsuse languse tõttu vajalik revaksineerimine, ei ole teada, sest uuringud käivad ja andmeid tuleb pidevalt juurde. Samuti tuleb arvestada, et praegu pole ka piisavalt teavet selle kohta, kui tõhus on hetkel Euroopa Liidus müügiloo saanud COVID-19 vaktsiinide kaitse viiruse uute tüvede vastu, kuid ka selles suhtes on uuringud käimas. Uute tüvede ilmnemisel võib selguda, et Euroopa Liidus müügiloo saanud vaktsiinid ei paku nende vastu piisavat kaitset ning ka juba vaktsiinikuuri läbinutel tuleb end uuesti vaksineerida. Uute andmete saamisel tuleb üle vaadata ka karantiinivabastused ja nende asjakohasus.

Korralduse punktis 5 nähakse ette, et haiguse läbipõdenutele, vaksineeritutele ning vaksineerituga võrdsustatutele kohaldatakse lähikontaktisena karantiinivabastust korralduses sätestatud perioodi jooksul.

Läbipõdemise järgne immuunsuse kestus on olemasolevate andmete põhjal vähemalt 6 kuud^{2,3,4,5}. Samas võib see immunoprofülakтика ekspertkomisjoni hinnangul ja olemasolevate andmete põhjal sõltuda sellest, kui raske

on olnud COVID-19 haiguse kulg. Immunoprofülakтика ekspertkomisjon soovib läbipõdenute vaksineerimist ühe tõhusustdoosiga edasise piisava kaitse tagamiseks kuuendal kuul pärast läbipõdemist. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC)⁶ hinnangul näitavad esialgsed andmed, et loomulikult teel saadud immuunsus väheneb aja jooksul ja ei pruugi pikalt püsida. Samas on olemasolevate andmete põhjal pärast läbipõdemist uuesti haigestumine vähemalt kuue kuu jooksul harv. Uute tüvede suhtes ei pruugi läbipõdemine aga kaitset pakkuda.

Korraldusega kehtestatakse karantiinivabastus üheks aastaks isikule, kes on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Vaksineerimiskuuri läbinuks loetakse isik: 1) kahedoosilise vaktsiiniga vaksineerimise puhul pärast teise vaktsiinidoosi manustamist; 2) ühedoosilise vaktsiiniga vaksineerimise puhul pärast ühe vaktsiinidoosi manustamist. Karantiinivabastus ei teki kohe pärast vaksineerimiskuuri läbimist, vaid pärast vaksineerimiskuuri maksimaalse kaitse saavutamise aega. Maksimaalne kaitse tekib erinevate vaktsiinide puhul eri aja möödudes.

Üks aasta on hinnanguliselt optimaalne aeg, mille jooksul peaks laekuma andmeid immuunsuse kestuse ja revaksineerimise vajaduse kohta, sh uute tüvede vastu. Kuna andmete laekumise ja võimalike uute tüvede ilmumise täpset aega on võimatu ennustada, jääb võimalus, et ka ühe aasta pikkust karantiinivabastuse aega tuleb mingil hetkel kas pikendada või lühendada. Seega on lisatud korraldusse punkt 12, mis võimaldab korralduse tingimusi muuta, kui seda õigustab epidemioloogiline olukord.

Eestis alustati COVID-19 haiguse vastase vaksineerimisega 27. detsembril 2020. a, kasutades Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty (2021. a 21. nädala seisuga on Eestisse tarnitud 470 340 doosi). Moderna COVID-19 vaktsiini on Eestisse 2021. a 21. nädala seisuga tarnitud 82 800 doosi, AstraZeneca vaktsiini Vaxzevria 252 000 doosi ja Janssen COVID-19 vaktsiini 19 600 doosi. 25. mai 2021. a seisuga on Eestis 442 089 isikut, kes on saanud vähemalt ühe vaktsiinidoosi, vaksineerimiskuur on lõpetatud neist 226 105 isikul.

Vaksineerituga võrdsustatuks loetakse isikut, kes on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning vaktsiinidoosi järgest maksimaalse kaitse saavutamisest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, või kes on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusse ning sellest, kui arst on isiku terveks tunnistanud, ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Juhul, kui isik haigestub 14 kalendripäeva jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, loetakse ta läbipõdenuks ning tema suhtes kohaldatakse läbipõdenute kohta sätestatud.

Immuniseerimise tõendile kantakse andmed vaksineerimisel kasutatud vaktsiini, viimase vaktsiinidoosi manustamise aja jms kohta, kuid sellel ei kajastu maksimaalse kaitse tekkimise aeg, mida hakatakse lugema vaktsiinkuuri lõpetamise päevast ning mille kestus sõltub konkreetse vaktsiini ravimi omaduste kokkuvõttes nimetatud ajast.

Vaatamata korralduses nimetatud erisustele on vajalik, et lähikontaktid jälgiks oma tervist tähelepanelikult, järgiks Vabariigi Valitsuse ja Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtaksid kasutusele kõik muud võimalikud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Samuti on oluline, et lähikontaktid kannaksid siseruumides (nt avalikus siseruumis, tööl, ameti- või haridusasutuses, spordi- ja vaba aja veetmise kohas jne), kus puututakse kokku inimestega, kellega ei elata samas kohas, kaitsemaski või kataksid muul viisil nina ja suu, et tõkestada potentsiaalset viiruse levikut (v.a korralduses märgitud erijuhtudel). Seega tuleb ka piirangust vabastatud lähikontaktidel kanda 10-kalendripäevase perioodi jooksul siiski maski või muud kaitsevahendit korralduses määratud kohtades. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel, töö või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik.

Korralduse rakendussäte on vajalik täpsustamiseks, kuidas kohaldatakse korralduses sätestatud isikute suhtes, kes on lähikontaktid korralduse jõustumise ajal või kes on COVID-19 haiguse läbi põdenud või vaksineeritud enne käesoleva korralduse jõustumist.

Karantiini kehtestamisega nakatunutele ja nakkuskahtlusega isikutele tagatakse riskirühma kuuluvate, sh kroonilisi haigusi põdevate isikute, nõrgema immuunsüsteemiga isikute ja vanemaaliste isikute tervise kaitse. Riik peab tagama vastavalt põhiseaduse §-dele 16 ja 28 inimeste elu ja tervise kaitse, kuid oluline roll on ka isikutel endil – seista hea nii oma perekonna, töökoha ja ühiskonna nõrgemate rühmade kui ka rahva tervise eest tervikuna.

Kuna nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 kohaselt tuleb karantiini puhul näha ette karantiini kehtivuse aeg ja seda ei saa kehtestada tähtajatult, on korralduse andmisel kavandatud, et korraldus kehtib kuni 31. detsembrini 2021. a (k.a). Kuupäeva valik lähtub sellest, et 31. detsembriks 2021. a on vaksineerimise algusest Eestis möödunud enam-vähem üks aasta ning selleks ajaks on eeldatavasti avaldatud piisavalt usaldusväärseid uuringuid, et selgitada revaksineerimise vajadust ning vaksineerimise ja läbipõdemise järgse immuunsuse kestust ja toimet uute tüvede suhtes.

Nakkushaiguse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korrakaitse seaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha suurus on korrakaitse seaduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning hoida ära nakkushaiguse levik, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

¹<https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2103916>

²<https://science.sciencemag.org/content/371/6529/eabf4063>

³https://www.gavi.org/vaccineswork/natural-immunity-covid-19-may-be-long-lasting?gclid=EAIaIQobChMI0MaQ7uGR8AIVBHYYCh1mDAihEAAYAiAAEgJFYPD_BwE

⁴<https://science.sciencemag.org/content/371/6529/eabf4063>

⁵[https://www.cell.com/immunity/fulltext/S1074-7613\(20\)30445-3](https://www.cell.com/immunity/fulltext/S1074-7613(20)30445-3)

⁶European Centre for Disease Prevention and Control

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021 korraldusega nr 305 tehtud muudatuse põhjendused

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks, vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igäühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks on kaitsealas inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti on kaitsealas avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusohut miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata, arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igäühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, näiteks õigust vabalt liikuda ja tegeleda ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega; Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta; abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue; abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Käesoleva korraldusega kehtestatakse koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks meetmed ja piirangud, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Käesoleva korraldusega tehakse võrreldes seni kehtinud meetmete ja piirangutega järgmised põhimõttelised muudatused:

Korralduse kohaselt laieneb alates 26. augustist 2021. a maskikandmise kohustus kõikidele avalikele siseruumidele, kus ei kontrollita COVID-19 tõendit. Maski tuleb kanda kaubanduses ja teenuste osutamisel, näiteks pangakontoris, postkontoris või juuksuris või telekommunikatsiooniga seotud teenuste osutamisel. Samuti tuleb maski kanda toidu kaasaostul toidlustusettevõttes.

Lisaks tuleb avalikes ruumides, kus on nõutud COVID-19 nakkusohutuse tõendamise, nõuda COVID-19 tõendit kõigilt klientidelt või osavõtjatelt inimeste arvust sõltumata. Korralduses kehtestatakse erandid, kellelt COVID-19 tõendit ei nõuta, näiteks alla 18-aastased lapsed. See tähendab, et COVID-19 tõend tuleb esitada sportimisel, treenimisel, noorsootöös, huvitegevuses ja -hariduses, täienduskoolituses ja täiendõppes; spordivõistlustel ning spordi- ja liikumisüritustel; saunades, spaades, veekeskustes ja ujulates; avalikel koosolekutel ja üritustel, sealhulgas teatris, kinos, kontserdil, konverentsil; muuseumites ja näituseasutustes; meelelahutusteenustel; toitlustusettevõtetes kohapeal söömisel-joomisel.

COVID-19 tõendit ei tule kontrollida piiramata territooriumiga väliürituste puhul.

COVID-19 tõendit ei ole vaja esitada kaubanduskeskustes ega poodides. Samuti pole enda nakkusohutust vaja tõendada restoranist või kohvikust toidu kaasaostmisel. Samas, nagu eelpool viidatud, tuleb nendes kohtades või juhtudel kanda maski.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktil nakkusohutliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning näiteks saastunud käte kaudu.

Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis.

Koroonaviiruse levik on võrreldes eelnevate nädalatega märgatavalt tõusnud ning deltatüvi muutunud domineerivaks. Deltatüvi levib 60% paremini kui alfatüvi, samuti nakatavad deltatüve tõttu teisedes juhud kolmandasi juhte hõlpsamini ning viiruse peiteaeg on lühem. Senised andmed on näidanud, et pooleli oleva vaksineerimiskuuriga saavutatud immuunsuse taseme suhtes on deltatüvi ca 17% vähem tundlikum kui seni domineerinud alfatüvi². Samal ajal lõpetatud vaksineerimiskuuri järel saavutatud immuunsuse suhtes oli vaktsiini efektiivsus langenud ca 10%.

Lõpetatud vaksineerimiskuuri järel saavutatud immuunsuse suhtes märgatavat tundlikkuse langust ei esinenud. Arvestades, et 19. augusti 2021. a seisuga on 45,57%-l elanikkonnast vaksineerimiskuur lõpetatud, ei ole vaksineerimise mõju võimaliku deltatüve põhjustatava haigestumuse kasvu ära hoidmiseks veel piisav.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et haigestumuse intensiivsus on kogu Eestis kõrge. 19. augustil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 278,41 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 277.

Samas 23. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 65,46 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 75. 7. juulil 2021. a olid samad näitajad 31,83 ja 32, 21. juunil 2021. a 49,81 ja 40 ning 16. juunil 2021. a 64,11 ja 49. Seega viimase 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta Eestis on kõrgel tasemel, uute haigusjuhtude juurdekasv on endiselt kasvutrendis. Haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on keskmisel tasemel ja stabiilsed.

Korralduse kehtestamisel on arvestatud COVID-19-vastase vaksineerituse taset Eestis³ ja selle planeeritud edenemist lähinädalate jooksul. 19. augusti 2021. a seisuga on 60-aastaste ja vanemate vanuserühmas vaksineerimisega hõlmatud 70,07%. Vaksineerimiskuur on lõpetatud 605 586 inimesel (45,57% elanikkonnast).

Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta Eestis on kõrgel tasemel, uute haigusjuhtumite juurdekasv on kasvutrendis. Haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on keskmisel tasemel. Piirangute ja meetmete muutmisel tuleb hinnata nakkusohu riski kõrgeks, mistõttu on põhjendatud kõikide seniste piirangute ja meetmete säilitamine ning lisapiirangute kehtestamine võrreldes kehtivate piirangute ja meetmetega.

Koroonaviiruse deltamutatsioon on Eestis alates 26. nädalast domineeriv (25. nädalal osakaal 33%, 26. nädalal 67%, 28. nädalal 92% ja 29. nädalal 95%, 30. nädalal 94%, 32. nädalal 98%).

32. nädala jooksul lisandus 1942 haigusjuhtu. Võrreldes 31. nädalaga suurenes uute juhtude arv 31,9% võrra. 32. nädalal tehti 39 715 testi (2993 testi 100 000 elaniku kohta), mida on 35,4% võrra rohkem kui 31. nädalal. 4,9% testidest osutusid positiivseks (31. nädalal 5,0%).

Kõrgeim positiivsete testide osakaal on Jõgevamaal (11,0%), Põlvamaal (11,0%), Valgamaal (10,4%) ja Võrumaal (10,2%). 32. nädala genotüpeerimise andmetel on deltatüve osakaal 98%. Lisaks tuvastati sekveneerimisega 32. nädalal kaks gamma variandiga ja kaks alfa variandiga nakatunut. Mõlemal juhul oli üks tuvastatud juht sisse toodud välismaalt. Eestis on püsiv riigisisene delta viirustüve levik.

32. nädalal saabus Eestisse 20 281 inimest (31. nädalal 19 266), kes täitsid piirituletaja ankeedi: Lätist – 3196 inimest (31. nädalal 2695), Venemaalt – 2400 inimest (31. nädalal 1660), Saksamaalt – 1713 inimest (31. nädalal 2012), Itaaliast – 1256 inimest (31. nädalal 1279), Türgist – 1214 inimest (31. nädalal 1395). 32. nädalal registreeriti 130 sisse toodud haigusjuhtu, nende osakaal moodustas 6,7% juhtude üldarvust

ja 7,1% juhtudest, mille kohta on andmeid nakatumispaiga kohta. 32. nädala sisse toodud haigusjuhud on seotud reisimisega 24 riigis. Kõige rohkem haigusjuhte on seotud reisimisega Türgi, Soome ja Venemaale.

Nakatamiskordaja on üle-eestiliselt 1,2 (eelmisel nädalal 1,2), võrreldes 31. nädalaga on see jäänud samale tasemele. Võrreldes 09.08.2021 seisuga on oluliselt kasvanud nakatamiskordaja Ida piirkonnas (1,1 → 1,35), kuna madala nakatunute arvu foonil on juhtude arv kasvanud 43%. Lõuna regiooni nakatamiskordaja on jäänud samale tasemel (R=1,3).

Viimase 14 päeva haigestumus kasvas kõikides maakondades peale Ida-Virumaa, kus see langes veidi. Kõrgeim juurdekasv on Valgamaal (139,4%), Jõgevamaal (136,8%), Saaremaal (90,9%). Kõrgeima haigestumusega piirkonnad on Võrumaa (477,2/100 000 inimese kohta), Põlvamaa (446,3/100 000 inimese kohta), Pärnumaa (385,2/100 000 inimese kohta), Tartumaa (341,8/100 000 inimese kohta), Jõgevamaa (316,4/100 000 inimese kohta) ja Raplamaa (303,5/100 000 inimese kohta). Haigestumine on liikunud nooremast täiskasvanud elanikkonnast kesk- ja vanemaaliste sekka ning peamiselt saadi nakkus pereliikmetelt (36%). Arvestades nakatamiskordaja tänast taset võib Terviseameti hinnangul 33. nädalal oodata ca 20% haigestunute arvu kasvu, st ca 2300 nakatunut nädalas ja 300–400 nakatunut päevas.

Arvestades käesoleva korralduse kehtestamise ajal koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõusu üle Eesti, on piirangute ja meetmete rakendamine muudetud kujul ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, tõhus ning proportsionaalne meede, et tagada inimeste elu ja tervis ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevus.

Põhiseaduse § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõte tuleneb põhiseaduse § 11 lausest 2, mille kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud. Praegusel juhul on piirangute ja meetmete kehtestamine avalikes huvides ja need seatakse üle riigi. Põhiseaduse § 31 kohaselt on Eesti kodanikel õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Ettevõtlusvabaduse kui vabadusõiguse kaitseala on riivatud, kui avalik võim mõjutab seda vabadust ebasoodsalt.

Põhiseaduse § 31 teine lause annab seadusandjale volituse ettevõtlusvabadusõiguse piiramiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega. Ettevõtlusvabaduse piiramiseks piisab igast mõistlikust põhjusest. See põhjus peab johtuma avalikust huvist või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, olema kaalukas ja enesestmõistetavalt õiguspärane. Arvestades, et selle vabaduse piiramiseks on alus seaduses ning legitiimne ja põhjendatud olukord, mis tuleneb avalikust huvist ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, on korralduses sätestatud piirangute ja meetmete kehtestamine õiguspärane.

Korralduses kehtestatud piirangute ja meetmete eesmärk on piirata koroonaviiruse levikut ja viirusega nakatumist ning kindlustada riigi oluliste funktsioonide toimepidevus. Korralduses sätestatud piiranguid ja meetmeid on põhjalikult kaalutud ning otsustatud on nende kasuks, mis on praeguse haiguse leviku kontekstis olemasoleva teabe alusel alternatiivsetest variantidest tõhusamad. Samuti on hinnatud, et kõnealused meetmed ja piirangud oleksid õiglasel ja proportsionaalsel erinevate põhiõiguste ja -vabaduste koostöös (nt põhiseaduse §-d 12, 16, 19, 28, 31, 34, 37, 40, 47). See tähendab, et meetmed ja piirangud mõjutavad kogumis kõiki isikuid avaliku huvi (inimeste elu ja tervise kaitse, riigi toimepidevus) eesmärgil.

Toimepidevus on seotud riskiga, kus suure hulga inimeste, näiteks arstid, politseinikud ja päästjad, sotsiaaltöötajad, kohtunikud, õpetajad, riigiametnikud või Riigikogu liikmed, haigestumisel on tuntav mõju avalike teenuste kättesaadavusele ja riigi õiguskorrale. Piiranguid ja meetmeid luues kaalutakse iga valdkonna puhul, milline on õiglase tasakaal elu, tervise ja riigi toimepidevuse kaitse ning piiratava õiguse ja vabaduse vahel.

Näiteks on põhiseaduse § 47 kohaselt kõigil õigus ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Seega ei ole ka põhiseaduse §-s 47 sätestatud õigus absoluutne. Põhjus, miks põhiseaduse § 47 nimetab eraldi nakkushaiguste leviku tõkestamist, seisneb selles, et nakkushaigused levivad inimeste seas siis, kui inimesed kohtuvad. Seetõttu on nakkushaiguste leviku tõkestamise üks olulisi ja põhilisi meetmeid nakkuse levimise takistamisel inimestevahelise lävimise piiramine.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS-i § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meedet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korraaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

¹<https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

²https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/993879/Variants_of_Concern_VOC_Technical_Briefing_15.pdf

³Eesti loeb soovitavaks COVID-19-vastase vaksineerituse tasemeks 70% elanikkonnast. Uute viirustüvede lisandumisel, mis levivad kiiremini või mis on vaktsiinide suhtes resistentsed, võib nimetatud vajalik osakaal olla suurem. <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonakaart>.